

Milliárdok baráti kézbe

TUDOMÁNY A 2010-es kabinetváltás óta kiépült egy kormányközeli kutatóhálózat, amely átvenné az MTA intézeteinek szerepét.

JUHÁSZ DÁNIEL

Legutóbb a kommunista politika játszadozott úgy a Magyar Tudományos Akadémiával (MTA), mint macska az egérrel – hangzott el péntek délután az akadémiákból álló Stádium 28 Kör budapesti, Tudomány a præs alatt című fórumán, amit a Közép-európai Egyetem (CEU) egyik nagyelőadójában tartottak meg. A terem zsúfolásig megtelt, sokaknak csak állóhely jutott. A CEU rektorhelyettese, Enyedi Zsolt szerint nem meglepő a nagy érdeklődés. Köszöntőjében elmondta: soha nem gondolta volna, hogy az MTA-nak ilyen nehéz helyzettel kell majd szembenéznie. – Elképesztő az Akadémia megbélyegzése. Persze ez a bélyeg számunkra is ismert – utalt a CEU ellen az elmúlt két évben lezajlott kormányzati média- és politikai hadjáratra, ami azt eredményezte, hogy az egyetem a következő tanévtől Budapest helyett Bécsben indítja amerikai képzéseit.

Klanciczay Gábor történész, az MTA doktora emlékeztetett: a független kutatóintézetek ellehetetlenítése nem most kezdődött. Már a 2010-es kormányváltás után nem sokkal megvonták „a másik oldalhoz” sorolt intézetek, mint például a Collegium Budapest állami támogatását. Azóta pedig gomba módra szaporodtak el az új, kormányközeli kutatóintézetek: 2011 óta kilenc új „kutatóműhely” jött létre, kezdve a Kommunizmuskutató Intézettel, a leginkább elnöke, Szakály Sándor botrányos nyilatkozatairól ismertté vált Veritas Történetkutató Intézeten át az idén megalapított Magyar-ságkutató Intézetig. – Vagyis a kormány által létrehozott kutatóhálózat készen áll az akadémiai kutatóintézetek helyére lépni – mondta Klanciczay.

Tavaly nyáron vált ismertté a kormány terve: az MTA kutatóhálózatát feldarabolják, egyes intézeteket megszüntetnének, másokat egyetemekhez csatolnának vagy a fentebb említett állami

FOTÓ: MOLNÁR ADÁM

ÚJABB KÖR

A Palkovics László vezette ITM és az MTA között jövő héten folytatódhatnak a tárgyalások

Több százézes fizetést kapott Palkovics, de nem publikált semmit

Az MTA kutatóhálózatát éppen felszámolni tervező Palkovics László miniszter éveken át vett fel 800 ezres fizetést az MTA egyik kutatóintézetétől, miközben semmilyen tudományos publikációja nem született – írta a Magyar Narancs. Palkovics 2014-ben lett

miniszter, ezt követően maradtak el az elvárt publikációk. Az ITM a lapnak elismerte: a miniszter valóban nem publikált az elmúlt években, mert kutatási tevékenysége kinevezése óta „csak szakmai tanácsadásra terjedhet ki”.

kutatóintézetek valamelyikébe olvasztanak be. Klanciczay megemlítette: Palkovics László innovációs miniszter egyik legfőbb érve az átalakítások mellett, hogy felszámolja a „kialakult párhuzamosságokat”. Csak hogy ezeket épp a kormány hozta létre az újabb és újabb kutatóintézetek megalapításával.

A Palkovics vezette Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) több mint húszmilliárd forintot tart vissza az akadémiai kutatóhálózat működésére szánt 2019-es költségvetési forrásokból. Ez négy egykori igazságügyi miniszter, Bárándy Péter, Draskovics Tibor, Forgács Imre és Vastagh Pál szerint is törvénytört. Mint pénteki közleményükben írták, felmerülhet a költségvetési csalás gyanúja is, ha az MTA kutatóintézeteinek járó támogatásokat – újabb törvényi felhatalmazás nélkül – a jóváhagyott céltól eltérően használják fel. Ezzel arra utaltak, hogy az ITM jórészt az Akadémiától visszatartott milliárdokból finanszírozná a Tématerületi Kiválósági Programot, amelyen az MTA-s kutatóintézetek mellett az egyetemeket és más kutatóintézeteket versenyeztetnék.

Az Akadémia elnöksége kedden úgy döntött: kutatóintézetei csak akkor indulhatnak a pályázatokon, ha a miniszter garantálja, hogy megkapják a törvényben előírt forrásokat. Palkovics miniszter és Lovász László MTA-elnök pénteken tárgyalt a továbbiakról; az Akadémia Kommunikációs Főosztálya lapunkkal mindössze annyit közölt, „konstruktív tárgyalások kezdődtek” az ITM és az MTA között, amelyek a jövő héten folytatódhatnak.